(A-81) Seat No:_____ No. of Printed Pages: 02

Sardar Patel University

M. A. (Final) (External) Examination

Monday Date: 08/04/2019 **Time:** 02.00 P.M. to 05.00 P.M.

SAN-507: P-VII: Vedic Literature, Epic-Mahabharat Virataparva

Total Marks: 100

પ્રશ્ન: ૧ ગમે તે ત્રણ ઋચાઓનો સટીપ્પણ અનુવાદ કરો: (૧૨)

૧. वीळुपत्मभिराशुहेमभिर्वा देवानां वा जूतिभि: शाशदाना।
तद् रासभो नासत्या सहस्रभाजा यमस्य प्रधने जिगाय।। (ऋग्वेद १/११६/२)

૨. यो रध्रस्य चोदिता: य: कृशस्य यो ब्रह्मणो नाधमानस्य कीरे:।
युक्तग्राव्णो योऽविता सुशिप्र: सुतसोमस्य स जनास इन्द्र:।। (ऋग्वेद २/१२/६)

૩. वसिष्ठं ह वरुणो नाव्याधादृषिं चकार स्वपा महोभि:।
स्तोतारं विप्र: सुदिनत्वे अह्नां यान्नु द्यावस्ततनन्यादुषास:।। (ऋग्वेद ८/८८/४)

૪. आ त्वा गन् राष्ट्रं सह वर्चसोदिहि प्राङ् विशांपतिरेकराट् त्वं वि राज।
सर्वास्त्वा राजन् प्रदिशो ह्वयन्तूपसद्यो नमस्यो भवेदिह।। (अथर्ववेद ३/४/१)

૫. वृषो मे रवो नभसा न तन्यतुरुग्रेण ते वधसा बाध आदु ते।
अहं तमस्य नृभिरग्रभं रसं तमस इव ज्योतिरुदेतु सूर्य:।। (अथर्ववेद ५/१३/३)

૬. सप्त चक्रान्वहति काल एष सप्तास्य नाभीरमृतं न्वक्ष:।
स इमा विश्वा भुवनान्यञ्जत्काल: स ईयते प्रथमो नु देव:।। (अथर्ववेद १९/५३/२)

પ્રશ્ન: ૨ વિશ્વામિત્ર-નદીસંવાદસૂક્ત (ઋગ્વેદ ૩/૩૩) વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો (૧૨)

અથવા

પ્રશ્ન: ૨ નીચેના વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો (૧૨)

૧. સોમસૂક્ત (ઋગ્વેદ ૯/૮૦)નું રસદર્શન

૨. ઋગ્વેદના ભાષ્યકારો વિશે નોંધ લખો

પ્રશ્ન: ૩ શિવસંકલ્પસૂક્ત વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો (૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન: ૩ શતપથબ્રાહ્મણના વિષયવસ્તુ અંગે વિસ્તૃત નોંધ લખો (૧૦)

પ્રશ્ન: ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો (૧૬)

૧. મેધાજનનમૂસૂક્ત (અથર્વવેદ ૧/૧)નું રસદર્શન

૨. સત્યાનૃતસમીક્ષકસૂક્ત વિશે નોંધ લખો

૩. રાષ્ટ્રસભાસૂક્ત (અથર્વવેદ ૭/૧૨) વિશે નોંધ લખો

૪. પૃથ્વીસૂક્ત (અથર્વવેદ ૧૨/૧) વિશે નોંધ લખો

પ્રશ્ન: ૫ ગમે તે ત્રણ શ્લોકોનો નોંધ સહિત અનુવાદ કરો: (૧૮)

૧. अवश्यं त्वेव वासार्थं रमणीयं शिवं सुखम्।
संमन्त्र्य सहितैः सर्वैर्द्रष्टव्यमकुतोभयम्।।१/१२।।

૨. सेरन्ध्र्यो योऽरक्षिता लोके भुजिष्यां सन्ति भारत।
नैवमन्यां स्त्रियो यान्ति इति लोकस्य निश्चयः।।३/१६।।

૩. वृद्धो ह्यहं वै परिहारकामः सर्वान्मत्स्यांस्तरसा पालयस्व।
नैवंविधाः क्लीबरूपा भवन्ति कथञ्चनेति प्रतिभाति मे मनः।।१०/७।।

૪. लोपामुद्रा तथा भीरु वयोरूपसमन्विता।
अगस्त्यमन्याद्धित्वा कामान्सर्वानमानुषान्।।२०/११।।

૫. अहं पारे समुद्रस्य हिरण्यपुरमारुजम्।
जित्वा षष्टि सहस्राणि रथिनामुग्रधन्विनाम्।।५६/११।।

૬. जित्वा त्रिगर्तान्संग्रामे गाश्चैवादाय केवलाः।
अशोभत महाराजः सह पार्थैः श्रिया वृतः।।६३/२।।

પ્રશ્ન: ૫ સંસ્કૃત વાઙ્મયમાં મહાભારતનું ઉપજીવ્યગ્રંથ તરીકે સ્થાન ચર્ચો (૧૬)

અથવા

પ્રશ્ન: ૫ મહાભારત કાલીન સમાજ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો (૧૬)

પ્રશ્ન: ૬ ધૌમ્યમુનિના પાંડવોને ઉપદેશ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો (૧૬)

અથવા

પ્રશ્ન: ૬ વિરાટપર્વમાં પ્રતિબિંબિત અર્જુનનાં પાત્ર વિશે નોંધ લખો (૧૬)